

STEINERHØYSKOLEN
Rudolf Steiner University College

Årsrapport 2017

Rapport på egne virksomhetsmål og resultatoppfølging på nasjonale styringsparameter for 2017 og plan for virksomheten og disponering av statstilskuddet i 2018.

STEINERHØYSKOLEN

Professor Dahls gate 30, 0260 Oslo

+47 22540590 /adm@steinerhoyskolen.no

www.steinerhoyskolen.no

Innhold

I.	Styrets beretning	3
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
III.	Årets aktiviteter og resultater	8
IV.	Styring og kontroll i virksomheten.....	18
V.	Vurdering av framtidsutsikter	19
VI.	Årsregnskap	27

I. Styrets beretning

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2017

1.1 Styrets vurdering av om måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultater for 2017

Steinerhøyskolens resultater for 2017 er positive og i tråd med høyskolens satsningsområder. Dette gjelder i særlig grad økonomien. Etter store underskudd i 2014 og 2015 og et 2016 preget av stram økonomi og store innsparinger er økonomien nå stabilisert på et akseptabelt nivå. Ved utgangen av året var egenkapitalen på 41%. Arbeidet med å få på plass flere forutsigbare finansieringskilder fortsetter i 2018.

For å bli sterkere på forskning og publisering ble det ansatt en forskningsleder høsten 2017. Forbedret økonomi muliggjorde denne satsingen.

Antall studenter som startet ved våre to heltids grunnutdanninger høsten 2017 var nøyaktig det samme som et år tidligere (32). Totalt antall studenter var i oktober 242, som er 9 færre enn året før.

I samarbeid med OsloMet har vi utviklet vi en ny fellesgrad på masternivå, 5-årig grunnskolelærerutdanning med steinerpedagogikk for trinn 1–7. Akkrediteringssøknad ble sendt 27.02.2018.

1.2 Gjennomføringen av budsjettet med vekt på prioriterte mål og aktiviteter i tilskuddsbrevet, herunder søkningen til akkrediterte studier.

Etterspørselen etter steinerskolelærere øker de nærmeste årene på grunn av at mange ansatte i skolene nærmer seg pensjonsalder. Ifølge en undersøkelse gjennomført av Steinerskoleforbundet i 2013 vil steinerskolene trenge 320 nye lærere i løpet av en 10-års periode. Situasjonen i steinerbarnehagene er mindre akutt nå, men kravet til antall pedagoger pr. avdeling vil fra 1. august 2018 bli økt. For de sosialterapeutiske virksomhetene er det et reelt behov for ansatte med høyere utdanning i helse- og sosialfag.

Antall søkere til våre to heltids grunnutdanninger er høyere enn noen gang, men antall studenter som faktisk startet er ikke høyere enn i 2016. Styret mener at dette kan henge sammen med uklarheter knyttet til kompetanse og påbygningsmuligheter etter endt utdanning. Dette vil ikke gjelde for den nye mastergraden.

1.3 Erklæring om at pris på eventuelle transaksjoner mellom tilskuddsmottaker og nærstående enheter, og eventuelle internt transaksjoner, er fastsatt etter markedsmessige vilkår.

For å være på den sikre siden anser vi Berle Antroposofisk Arbeidssenter, som Steinerhøyskolen er leietaker hos, som nærstående enhet. Steinerhøyskolen betalte i 2017 en årlig husleie på 1200 kr pr kvadratmeter. Husleien er behandlet av begge styrer og antas å være markedsmessig.

Steinerhøyskolen har gjennom flere år fakturert huseier et fast årlig beløp for vaktmester og administrativ støtte (herunder forretningsførsel). Godtgjørelsen antas å være markedsmessig.

1.4 Kort omtale av vesentlige forhold som har hatt betydning for oppnådde resultater, herunder styrets tiltak for å forebygge, avdekke og korrigere eventuelle avvik for å oppnå resultatene

Steinerhøyskolens definerte samfunnsoppdrag er å utdanne for steinerskoler, steinerbarnehager og sosialterapeutiske virksomheter. Bredden i studietilbudet og lavere antall studenter enn ønskelig innebærer et kontinuerlig press på økonomien og krever stram styring.

Steinerhøyskolen hadde i 2017 bare små inntekter fra sponsorer og lignende. Derfor arbeides det kontinuerlig med å etablere nye, forutsigbare og langsiktige finansieringskilder.

Bedre økonomi vil gjøre det mulig å:

- markedsføre studietilbudene og profilere Steinerhøyskolens verdier og egenart bedre
- forsterke fagmiljøet med forskning og førstestillingskompetanse
- øke lønninger og dermed øke muligheten for å sikre ung og kompetent arbeidskraft

Steinerhøyskolen toppet studiebarometeret i 2017, akkurat som i årene før. Lærerstudentens totalvurdering ligger nå på 4,9 (av 5) og masterstudentene ligger på 5,0. Interne undersøkelser viser det samme. Studentene trekker frem at de er spesielt tilfredse med undervisning og veiledning, og mange setter stor pris på kombinasjonen av teori, praksis og kunstfag.

Steinerhøyskolen representerer kvaliteter, verdier og et menneskesyn som mange slutter seg til. Det er derfor grunn til å tro at kompetanse på dette feltet i større grad vil bli etterspurt i årene som kommer. Derfor anses målet om å rekruttere langt flere studenter i framtiden som realistisk. Steinerhøyskolens muligheter ligger i å bli tydeligere og mer synlig, slik at flere finner frem til studietilbudene og verdiene de formidler. Det er oppnådd mye med hensyn til mobilitet, påbygnings- og gode overgangsordninger til annen utdanning, men for å realisere et slikt potensiale, må særlig to ting skje: Steinerhøyskolens tilbud og muligheter må bli godt kjent, og steinerpedagogisk utdanning og kompetanse må anerkjennes som likeverdig med annen utdanning på samme nivå og av samme varighet. Større synlighet og bedre dialog med øvrige aktører i universitets- og høyskolesektoren vil også bidra til at flere unge mennesker som deler Steinerhøyskolens verdier vil vurdere høyskolen som et fremtidig arbeidssted.

De største fremtidige utfordringene ligger først og fremst på tre områder:

- rekruttere flere studenter.
- svare på myndighetenes krav til og ambisjoner for universiteter og høyskoler og samtidig ivareta Steinerhøyskolens formål.
- hente inn forutsigbar ekstern finansiering.

1.5 Omtale av eventuelle planlagte organisatoriske endringer som antas å ville påvirke virksomhetens rettslige eller økonomiske stilling

Det er ikke planlagt vesentlige endringer på dette området.

1.6 Overordnet fremstilling av de viktigste prioriteringene for 2018

- Øke tilstrømmingen til samtlige studietilbud, spesielt til grunnutdanningene
- Utføre målrettet markedsføring, blant annet basert på bedre analyser
- Steinerhøyskolen skal ha bedre gjennomføring enn landsgjennomsnittet.
- Evaluere økonomiseringen av studietilbudene, vurdere om det er mulig å gjøre mer:
 - Redusere timeantall
 - Fjernundervisning
- Følge opp plan for kompetanseheving og oppgradering til førstestillingskompetanse
- Revisjon av steinerskolens læreplan for videregående skole. Oppdrag fra Steinerskoleforbundet.
- Øke vitenskapelig publisering.
- Drive det fagfellevurderte tidsskriftet RoSE (Research on Steiner Education) sammen med Alanus Hochschule i Tyskland
- Øke omfanget av etterutdanning og foredragsvirksomhet
- Arrangere seminarer og konferanser: nasjonalt lærerstevne 2018, Oslokurset 2018 (Ikke BOA etter KDs definisjon)
- Videreutvikle mulighetene til å ta enkeltemner fra utdanningene, regionalt/sentralt
- Utrede muligheter for mer nettbasert undervisning
- Øke antall studiepoeng per faglig årsverk
- Skape et mer forpliktende samarbeid med det steinerpedagogiske miljøet
- Videreutvikle samarbeidet med OsloMet
- Etablere en tredje finansieringskilde i tillegg til studentbetaling og statsstøtte (se budsjett)
- Innføre nytt lønssystem og vurdere ytterligere tillegg innen budsjettamme

1.7 Omtale av resultater på arbeidet ved institusjonen når det gjelder likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Stiftelsen hadde ved utløpet av 2017 19 årsverk. 57 % av årsverkene ble utført av kvinner. Styret består av fem kvinner og tre menn.

Stiftelsen lønner ikke etter kjønn. Styret mener det ikke er behov for konkrete likestillingstiltak, og at det allerede tas tilstrekkelig hensyn til likestilling. Steinerpedagogisk kompetanse på det akademiske nivået høyskolen trenger er mangelvare. Dette betyr at kjønn og etnisitet er underordnet faglige kvalifikasjoner.

Stiftelsen er en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på bakgrunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, språk eller livssyn. Dette ivaretas gjennom like vilkår, rettigheter og muligheter i ansettelses- og arbeidsforholdet. Tiltak vurderes og utformes etter behov i virksomheten.

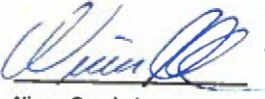
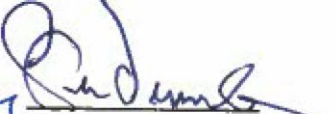
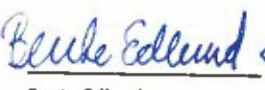
Steinerhøyskolen legger vekt på å tilrettelegge forholdene for studenter og besøkende slik at alle kan få godt utbytte av høyskolens tilbud. Per i dag må rullestolbrukere bruke en sideinngang for å komme direkte til heisen da det ikke har vært mulig for huseieren å installere rullestolheis.

1.8 Omtale av arbeidet samfunnssikkerhet og beredskap

- Høyskolen har nedsatt en beredskapsgruppe og har planer for beredskap og krisehåndtering.
- Høyskolen har avtale med Unicare om bedriftshelsetjeneste.
- En av høyskolens heltidsansatte lærere har ansvaret for den utøvende delen av HMS-arbeidet og har fått avsatt tid til dette.
- Informasjon om høyskolens rutiner og krisehåndtering inngår i studiehåndboken som alle studenter får tilgang til elektronisk og/eller i trykket versjon ved oppstart av studier.
- HMS og beredskap er også tema på det første allmøtet nye studenter deltar på
- HMS er grundig omtalt i ansattes håndbok.
- Vernerunde med verneombud, vaktmester og representant for ledelsen gjennomføres en gang i året.
- Egenkontrollrunde med fokus på el. sikkerhet utføres også en gang i året
- Brannøvelse gjennomføres minst en gang i året
- Førstehjelpskurs for ansatte ble avholdt høsten 2016 og vil bli gjentatt ved behov.

28. februar 2018

I styret for Stiftelsen Steinerhøyskolen

 Ninon Onarheim Styreleder	 Lars Hektoen Nestleder	 Sissel Østberg Styremedlem	 Stein Tennebø Styremedlem
 Bente Edlund Styremedlem	 Frode Thorjussen Styremedlem	 Ingrid Reistad Styremedlem	 Maria Bø Ofstad Styremedlem

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Steinerhøyskolen er en stiftelse som har som formål å tilby lavere og høyere grads utdanning innen steinerpedagogikk, tilby etter- og videreutdanning, drive forskning og utviklingsarbeid, samt bidra til forskerutdanning innenfor fagområdet. Stiftelsen baserer sin virksomhet på et antroposofisk idégrunnlag. Stiftelsen skal også formidle og informere om steinerpedagogikk i offentligheten.

Høyskolens samfunnsoppdrag er å tilby steinerpedagogisk grunn-, etter- og videreutdanning til personer som arbeider eller skal arbeide i steinerbarnehager, steinerskoler og sosialterapeutiske virksomheter.

Steinerhøyskolen tilbyr per i dag akkrediterte studier på bachelor- og masternivå: Steinerpedagogisk lærerutdanning (bachelorgrad), Steinerpedagogisk barnehagelærerutdanning (bachelorgrad), Form og farge i steinerpedagogisk perspektiv (60 studiepoeng) og Antroposofisk sosialpedagogikk (bachelorgrad), samt erfaringsbasert mastergrad i steinerpedagogikk. Som det går frem av studienes navn, er lærerutdanningene og mastergradsstudiet pedagogiske studier, form og farge i steinerpedagogisk perspektiv er et pedagogisk og kunstfagdidaktisk studieår, mens sosialpedagogikk har grunnelementer både fra steinerpedagogikk og helsefag.

Steinerhøyskolen tilbyr også enkelte emner/emnegrupper som videreutdanning eller deler av grunnutdanning for studenter som av ulike grunner ikke kan ta hele studiet eller studere på heltid.

Høyskolen er sentralt lokalisert på Majorstuen i Oslo og holder til i en gammel skolebygning eid av en antroposofisk stiftelse.

Rector Dagny Ringheim og Administrativ leder Steinar Døhlen utgjør høyskolens toppledelse.

Rapporter som gjelder for 2017 er publisert på *DBH*.

Hovedtall

Antall årsverk	19
Antall fast ansatte	26
Antall registrerte studenter	242 pr oktober 2017
Totale inntekter	21,8 MNOK
Total tildeling fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer	12,5 MNOK

Redegjørelse for økonomiske forhold:

Steinerhøyskolen driver hovedsakelig med høyskoleaktiviteter og har ingen underenheter. Inntekter og kostnader relatert til kursvirksomhet holdes regnskapsmessig atskilt fra annen virksomhet.

III. Årets aktiviteter og resultater

Resultatrapportering på sektormål

	Resultat 2016	Resultat 2017	Mål 2017 ¹	Mål 2018 ²
Sektormål 1 Høy kvalitet i utdanning og forskning				
Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid	52%	68%		
Andelen mastergradskandidater som gjennomfører på normert tid	86%	76%		
Andel PH. D.-kandidater som gjennomfører innen seks år	X	X		
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,8	4,9		
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	37,5	35,2		
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk	0,96	<0,1		
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk	X	X		
Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter	X	X		
Sektormål 2 Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling				
Andel mastergradskandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	69%			
Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	X	X		
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk	23 000	24 000		
Andel forskningsinnsats i MNT-fag	X	X		
Sektormål 4 Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem				
Antall studiepoeng per faglig årsverk	621	589		
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	0	0		

¹ Kun for dem som har satt opp et måltall

² Kun for dem som har satt opp et måltall

Sektormål 3

Kandidattall på helse- og lærerutdanningene		
	Mål 2017	Resultat 2017
Helseutdanningene:		
Lærerutdanningene:	60	32

Vurdering av resultatene på nasjonale styringsparametere:**Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning****Kvantitativ styringsparameter: Gjennomføring av bachelor- og masterstudier**

- Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid: 52 %
- Andel masterkandidater som fullfører på normert tid (3 år på deltid): 68 %

Gjennomstrømming, studiepoengproduksjon og normert tid

Steinerhøyskolen er kontinuerlig opptatt av å opprettholde og forbedre gjennomstrømmingen ved de ulike studietilbudene. Individuell utdanningsplan utarbeides for studenter som ikke har mulighet til å fullføre studier på normert tid grunnet helse eller andre forhold. Steinerhøyskolen gir god veiledning og oppfølging (jfr. NOKUTs Studiebarometeret og interne undersøkelser av studie kvalitet og læringsmiljø), har god oversikt og fanger opp de studentene som kan og vil fullføre sine studier.

Andel studenter som gjennomfører studiene på normert tid er fortsatt lavere enn ønskelig. Studentgruppene er små, og naturlige variasjoner fra kull til kull får store utslag. Det er derfor vanskelig å vurdere hva tallene egentlig betyr. Det er lite som tyder på at det henger sammen med mangelfull oppfølging av studentene jfr. *Studiebarometeret 2017*. I NOKUTs og våre egne undersøkelser kommer det tydelig frem at studentene er fornøyd med undervisningen, oppfølgingen, studiets innhold og læringsmiljø. Det vurderes slik at det er utenforliggende faktorer (alder, familie, helse m.m.) som i stor grad er årsak til avbrudd, permisjoner og lignende.

Vi har analysert statistikken fra DBH og ser noen årsaker til lav gjennomstrømningsprosent:

- Lav tilstrømming er en påvirkende faktor. Høyskolens hovedmålsetting er å øke studenttilstrømming.
- Gjennomsnittsalderen ved høyskolens studier har de siste årene vært nokså høy. 70% av våre studenter er over 30 år, noe som kan tilsa at mange av studentene er i en livssituasjon som kan føre til at ordinært studieløp ikke lar seg gjennomføre. Det er også stor etterspørsel etter innpassing i grader.

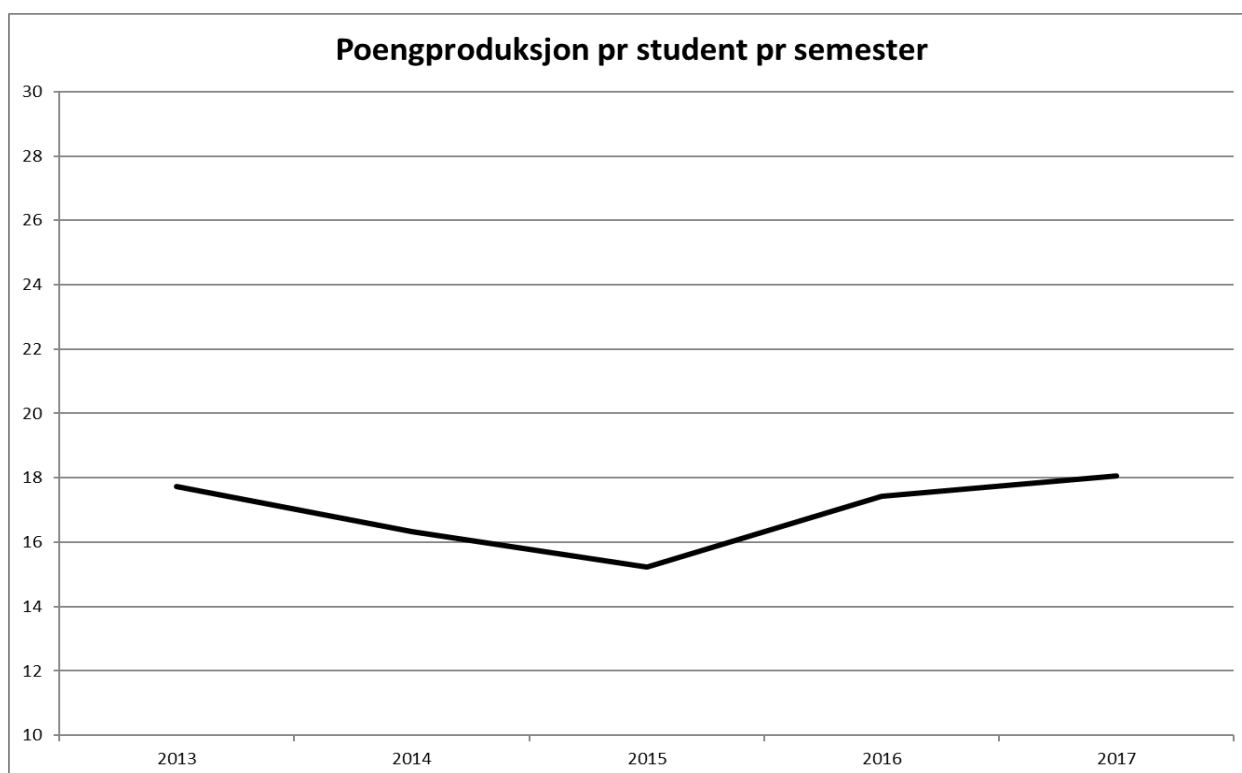
De siste årene har etterspørselen etter kompetanseheving i steinerskolene og -barnehagene blitt stadig høyere. Steinerhøyskolen tilbyr enkeltemner fra lærer- og barnehagelærerutdanningen som videreutdanning eller deler av heltidsutdanningen. Dette har medført en økning i studenttall og studiepoengproduksjon totalt

sett, men har samtidig ført til at poengproduksjonen per student har gått ned (jfr. tabell nedenfor). Denne utviklingen understreker Steinerhøyskolens behov for å øke tilstrømmingen til høyskolens grunnutdanninger på heltid.

Studiepoengsproduksjon, gjennomsnitt per student på tvers av:

- Studieprogram heltid/deltid (60, 40 eller 30 studiepoeng per år)
- Studiebelastning per program (fra 15 til 60 studiepoeng per år)
- Videreutdanning/enkeltemner (15 eller 30 studiepoeng per år)

År	Studiepoeng per student Vårsemesteret	Studiepoeng per student Høstsemesteret	Studiepoeng per student Hele året
2017	18,5	17,6	36,2
2016	19,5	15,3	34,8
2015	18,8	12,1	30,4
2014	18,0	15,1	32,6
2013	17,7	17,7	35,4
2012	20,4	21,0	41,4
2011	20,2	19,1	39,2

En negativ trend ble brutt i 2015. Tallene influeres fortsatt av en stor andel deltidsstudenter og at en stor andel av studentene ikke gjennomfører på normert tid.

Steinerhøyskolens kvalitetspolitikk er å sørge for god kommunikasjon, lave terskler og åpne dører slik at dialog og samhandling blir enklest mulig. Det er små og gjennomsiktige forhold ved høyskolen, og relasjonen mellom studenter og høyskolens medarbeidere sikrer studentene nødvendig oppfølging og tilrettelegging for å kunne nå studiets målsettinger. Studentene får god informasjon om de ulike emnenes inndeling og mål, krav til oppmøte, arbeidskrav, forventet arbeidsomfang, pensumlitteratur og hvordan faglig nivå og egnethet

blir vurdert og kontrollert. Hver student har dessuten en mentor de kan rådføre seg med og som tar initiativ overfor studenter som står i fare for å miste grepet på studiene. God informasjon og oppfølging (oppgaveveiledning og tilbakemelding, praksisveiledning og mentorordning) bidrar til å skape klarhet og sikre at læringsutbyttet kan nås.

Det gjennomføres årlige studentevalueringer som tar for seg ulike sider av studiets kvalitet. Studentenes vurdering av hvilke muligheter de har hatt til å oppnå forventet læringsutbytte blir besvart i de spørsmål evalueringene tar opp. I tillegg utformes det årlige eksamensrapporter som evaluerer resultatene samt viser en utvikling over tid. Steinerhøyskolens faglig ansatte og ledelse analyserer resultatene fra disse evalueringene og vurderer om tiltak bør iverksettes, og i tilfelle hvilke.

Studentenes gjennomstrømming på normert tid (se tabell side 6) ligger over landsgjennomsnittet for fulltidsstudieprogrammene for sektoren. Kvalitetssikringssystemet legger opp til årlige evalueringer fra studentgruppene, og det er ingen indikasjoner på at høyskolens undervisning eller oppfølging av studentene er medvirkende til lav gjennomstrømming i 2017.

Gjennomføring på Steinerhøyskolens studier ligger, som nevnt tidligere, over landsgjennomsnittet, og vi kan dermed konkludere med at studentenes muligheter til å oppnå læringsutbyttet er god.

Nedenfor fremgår en oversikt over Steinerhøyskolens studieprogrammer:

Studieprogram	Varighet	2016 kandidater	% normert tid	2017 kandidater	% normert tid
Master	3 år – 120 stp	12	86	16	76
Sosialpedagogikk	4 år – 180 stp	12	46	*	*
Lærerutdanning	3 år – 180 stp	6	60	8	50
Barnehagelærer	3 år – 180 stp	4	67	10	83
Barnehagelærerutdanning, deltid	5 år – 180 stp	*	*	10	*
Form og farge i steinerpedagogisk perspektiv (Studieår i billedkunstfag)	1 år – 60 stp		64,3	9	75

* Ingen ordinære avgangsstudenter på dette programmet dette året

Steinerhøyskolens prioriterte mål på dette området

I høyskolens prioriterte plan for 2017 har det vært et satsingsfelt under sektormål 1 å øke tilstrømningen til studiene, og til grunnutdanningene i særdeleshet. Dette var et av de viktigste målene for 2017, og det ble igangsatt tiltak for å bli mer synlig på en rekke områder, høyskolens egenart, verdier og studietilbud. Nettsidene har blitt oppgradert betydelig, og markedsføringsbudsjettet ble mer enn fordoblet.

Samtidig har det vært arbeidet for å gjøre studiene mer attraktive for studenter. Særlig viktig har det vært å klargjøre hvilke overgangs- og påbygningsmuligheter studentene har, og hvordan kandidater fra Steinerhøyskolen kan få eller bygge opp kompetanse for å arbeide i offentlige skoler og barnehager. Her er det lagt ned et betydelig arbeid, og det er nå søkt om akkreditering av en ny fellesgrad på lærerutdanning i samarbeid med OsloMet. Studenter som begynte på Steinerhøyskolens lærerutdanning i 2017 kan søke innpassing i grunnskolelærerutdanningen ved OsloMet etter en modell som er utarbeidet i samarbeid. Dessverre var dette ikke nok til å sikre økt tilstrømming til vårt 3-årige lærerstudium. Bare 14 studenter startet på lærerutdanningen i 2017, mot 19 året før.

På våre to barnehagelærerutdanninger er situasjonen heldigvis motsatt. På vårt heltids 3-årige studium startet 18 studenter, mot 13 året før. På vår deltids barnehagelærerutdanning, som nå er forkortet fra 5 til 4 år, startet 23, mot 13 ved forrige opptak i 2015.

Når det gjelder barnehagelærerutdanningen, er det tatt kontakt med Kunnskapsdepartementet for å få en ny vurdering av kompetansen til Steinerhøgskolens barnehagelærerkandidater. Per i dag gir offentlig barnehagelærerutdanning kompetanse til å arbeide som pedagogisk leder eller styrer i offentlige og private barnehager, mens Steinerhøgskolens barnehagelærerutdanning, som er på samme nivå og har samme varighet, kun gir kompetanse for arbeid som pedagogisk leder og styrer i steinerbarnehager. Vi mener det ville styrke Steinerhøgskolens arbeid med rekruttering dersom steinerbarnehagelærere fikk likeverdig kompetanse som offentlige barnehagelærere.

Sosialpedagogene som er utdannet fra Steinerhøgskolen, har allerede samme kompetanse som miljøterapeuter og miljøarbeidere i kommunal og offentlig tjeneste. Her var det ikke opptak i 2017.

Kvantitativ styringsparameter: Gjennomføring av ph.d.-utdanningen

Steinerhøgskolen har ikke ph.d.-utdanning.

Styringsparameter: Studentenes studieinnsats og tilfredshet

*Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter (Studiebarometeret) er stabilt over 35 timer. Dette er et svært høyt tall sammenlignet med andre institusjoner.

* Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten (Studiebarometeret) har økt fra 4,8 til 4,9. Ingen andre institusjoner kan vise til lignende tall. Spørsmålet er hvordan Steinerhøgskolen kan bruke dette til å øke tilstrømningen til studiene.

Styringsparameter: Vitenskapelig publisering

Antall publikasjonspoeng per faglige årsverk (DBH): <0,1 (estimat). Dette tallet er altfor lavt, men er bare en midlertidig nedgang. I Steinerhøgskolens strategiske langtidsplan (2015 - 2020) skisseres en langsiktig og helhetlig plan for forsterkning av forskning, utviklingsarbeid og publisering.

Publisering 2017

Fire av Steinerhøgskolens medarbeidere har i 2017 bidratt med publisering:

Frode Barkved

1. Barkved, Frode.

Hjemløshet og jeg-erfaring.. Antropos 2017 (ISBN 9788279401391) 198 s.
RSH

Frode Thorjussen

1. Thorjussen, Frode.

Den musikalske fortelling - du trenger ikke være musiker for å være musikalsk.
Barnehagefolk 2017 ;Volum 34.(3) s. -
RSH

Martin Lee Mueller

1. Mueller, Martin Lee.

Being Salmon, Being Human. Discovering the Wild in Us and Us in the Wild. White River Junction, VT: Chelsea Green Publishing 2017 (ISBN 978-1-60358-745-7) 344 s.
RSH

2. **Mueller, Martin Lee.**
Hva vil det si å være laks?. *Tidsskriftet Steinerskolen* 2017 ;Volum 2017.(1) s. 30-35
RSH
3. **Mueller, Martin Lee.**
Lakseeventyr.
RSH
4. **Mueller, Martin Lee.**
The Salmon Within. *Northwords Now* 2017
RSH
5. **Mueller, Martin Lee; Hydle, Katja Maria.**
Fish farming in troubling water: Ethics versus value creation in food production practices. 12th Organization Studies workshop; 2017-05-17 - 2017-05-20
IRIS RSH
6. **Witoszek, Nina; Mueller, Martin Lee.**
Deep ecology: Life after Life?. *Worldviews: Global Religions, Culture, and Ecology* 2017 ;Volum 21.(3) s. 209-217
RSH UiO

Henrik Holm

1. **Carlsen, Morten; Holm, Henrik.**
On the Interpretation of Music. *Music* 2020; 2017-06-13 - 2017-06-16
NMH
2. **Carlsen, Morten; Holm, Henrik.**
Å tolke musikk. Universitetsforlaget 2017 (ISBN 978-82-15-02808-8) 120 s.
NMH
3. **Holm, Henrik.**
Das Verhältnis von Kunst und Sprache bei Franz Rosenzweig. International Rosenzweig Congress; 2017-02-20 - 2017-02-23
NMH
4. **Holm, Henrik.**
Heidegger og det (u)sanne mennesket. En antydning. *Segl. Katolsk Årsskrift for religion og samfunn* 2017 s. 85-90
NMH
5. **Holm, Henrik.**
Musikk som dialog og anti-dialog. Musikkfilosofiske lytteperspektiver.. Komponistforeningens fagdag 2017 og 100 årsjubileum; 2017-11-24
NMH
6. **Holm, Henrik.**
Musikkens Logos. Et hermeneutisk forsøk over Wilhelm Furtwänglers interpretasjonskunst.. Oslo: Norges musikkhøgskole, brage, <http://hdl.handle.net/11250/2454465> 2017 (ISBN 978-82-7853-229-4) 255 s.
NMH

7. Holm, Henrik.

Musikkteknologiens lyttmysterier.. Internasjonal konferanse for musikkteknologi; 2017-10-09 - 2017-10-11
NMH

8. Holm, Henrik.

Rudolf Steiner fortolker Thomas Aquinas. *Libra. Tidsskrift for Antroposofi* 2017 s. 14-20
NMH

9. Sætre, Jon Helge; Carlsen, Morten; Birkeland, Eirik; Holm, Henrik; Sandbakken, Are.

Educational cultures and power relations: A comparative study of instrument tuition in higher music education. The Protean Musician: the musician in future society; 2017-11-01 - 2017-11-03
NMH

Oppsummering og vurdering av Steinerhøyskolens mål for 2017 innenfor området:

- øke vitenskapelig publisering – bli mer synlig innenfor fagområdet pedagogikk og oppvekst
- være synlig og tydelig i verdipørsmål rundt pedagogikk, skole og oppvekst i offentligheten

Målet med arbeidet er å styrke og videreutvikle både den akademiske, profesjonsrettede og kunstneriske kompetansen ved høyskolen; og å se disse feltene i sammenheng.

I 2016 lyktes det Steinerhøyskolen å bli mer synlig innenfor fagområdet gjennom beydelig økning i vitenskapelig publisering og økt formidlingsaktivitet om viktige pedagogiske spørsmål og verdier.

Publiseringen i 2017 ble langt under 2016-nivå, men etter ansettelse av forskningsleder (ny stilling) høsten 2017 og en forsker i 2018 vil publiseringen igjen øke i 2018.

Formidling

Steinerhøyskolens formidlingsaktivitet er svært høy sett i forhold til antall medarbeidere, og den avhenger av behovene som meldes fra steinerpedagogiske virksomheter og fra arenaer som er interessert i steinerpedagogiske verdier eller perspektiver. I 2017 har Steinerhøyskolens medarbeidere meldt inn følgende formidlingsbidrag:

Formidlingsaktivitet 2017

Type formidling	i Norge	i utlandet	Totalt
Foredrag og kursvirksomhet	89	29	118
Konferansebidrag	10	7	17
Artikler/kronikker og debattinnlegg	36	4	40
Bokutgivelser/doktoravhandlinger	2	1	3
Kunstneriske prosjekt, utstillinger, forestillinger, konserter	38	7	45

Sektormål 2: Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling**Styringsparameter: Relevans i utdanningen**

* Andel masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning (NIFU/Kandidatundersøkelsen)

Vi har undersøkt med NIFU og Steinerhøyskolen har ikke data fordi det for få kandidater. Våre egne tall for 2016 viser at det er ca. 69 % av masterkandidatene som er i relevant arbeid eller i videre studier (ph.d) et halvt år etter fullført utdanning. Dette tallet er vanskelig å tolke og kan ikke tillegges stor vekt.

Steinerhøyskolens arbeid for å sikre relevans i studieprogrammene

Steinerhøyskolens viktigste oppdragsgivere og samarbeidspartnere er Steinerskoleforbundet, Steinerbarnehageforbundet, Sosialterapeutisk forbund og Steinerskolenes foreldreforbund. Sammen med disse aktørene drøftes overordnede målsettinger og overordnede planer legges. Alle viktige spørsmål som berører utdanningene blir kommunisert gjennom forbundene eller direkte til og fra de ulike praksisfeltene. Det konkrete samarbeidet om for eksempel praksis og praksisplasser skjer med de enkelte steinerskoler, steinerbarnehager og sosialterapeutiske virksomheter og med ansvarspersoner i de aktuelle foretakene.

Styringsparameter: Bidrags- og oppdragsinntekter

- * Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglige årsverk: 0
- * Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglige årsverk: NOK 24.000

Bidrags- og oppdragsinntektene er stabile. Nivået er godt under snittet for private høyskoler, men på samme nivå som andre små høyskoler. Men bidrags- og oppdragsinntekter har en snever definisjon. Ser man på det bredere måltallet «andre inntekter per faglige årsverk», er det ingen privat høyskole som er på et høyere nivå enn Steinerhøyskolen (287.000 i 2016). Størstedelen av disse inntektene kommer fra kurs og konferanser.

I august hvert år samles ca 250 steinerpedagoger fra hele Norden til en ukes etterutdanning på våre populære «Oslo-kurs».

I oktober 2017 arrangerte Steinerhøyskolen det årlige lærerstevnet for steinerskolelærere i samarbeid med Steinerskolen i Moss. Årets tema var «livskrefter», som samlet ca 250 deltakere fra hele landet.

Styringsparameter: MNT-fag:

- * Andel forskningsinnsats i MNT-fag (NIFU/ FoU-statistikken): 0

Samspill mellom forskning og utdanning

Den forskningen som utføres ved Steinerhøyskolen bringes inn i undervisning og i pensumlitteratur. I samarbeid med steinerskoler, -barnehager, forbund og steinerpedagogiske lærerutdanningsinstitusjoner i Norden har Steinerhøyskolen vært med på å bygge opp et felles forskningsnettverk (NORENSE) med en praksisnær forskningsprofil. Den praksisnære forskningen kan bidra til en samlet forskningskultur med samvirke mellom kunnskapsutvikling i skole, utdanning og forskning.

NORENSE ble i 2017 ledet av førstelektor Arve Mathisen ved Steinerhøyskolen. Nettverket består av tolv medlemmer som representerer høyskolene, steinerskolene, steinerbarnehagene, foreldreforeningene og forbundene i Norge, Sverige og Finland. I 2017 utbetalte NORENSE NOK 165 000 til ulike forskningsprosjekter og NOK 80 000 i stipender til 4 internasjonale studenter.

Internasjonalt samarbeid for å styrke fagmiljøet

Steinerhøyskolen har en samarbeidsavtale med Alanus Hochschule für Kunst und Gesellschaft (www.alanus.de) i Tyskland vedrørende utveksling av fagpersonell og studenter. Alanus tilbyr dessuten en tyskspråklig variant av Steinerhøyskolens internasjonale masterstudium som i Norge har engelsk som undervisningsspråk. Samarbeidet bidrar til et større fagmiljø og tettere kontakt rundt faglige spørsmål knyttet til forskning og forskningens betydning i undervisningen.

Tidsskriftet RoSE (Research on Steiner Education)

Samarbeidet med Alanus Hochschule har vært betydningsfullt på flere plan, bl.a. med etableringen av det felles fagfellelvurdert elektroniske tidsskriftet RoSE (<http://www.rosejourn.com>). Dette internasjonale forskningstidsskriftet kommer ut i 1-2 utgaver pr år på både engelsk og tysk.

ENASTE (European Network for Academic Steiner Teacher Education)

ENASTE (er i ferd med å skifte navn til INASTE – International Network for Academic Steiner Teacher Education) består av tretten steinerpedagogiske lærerutdanningsinstitusjoner som har eller arbeider for å få akademisk akkreditering. Nettverket har sitt sete i Wien og arrangerer konferanser hvor grunnleggende verdier og innhold i lærerutdanningene drøftes.

Oppsummering og vurdering

Alle prosjekter har som mål å fordype og videreutvikle samspillet mellom forskning og utdanning ved Steinerhøyskolen. Samarbeidet med steinerskoler, -barnehager og sosialterapeutiske virksomheter samt høyskolens formidling av resultater og funn kan bidra til å videreutvikle/endre praksis på kortere og lengre sikt. Så langt er viktige tema satt på dagsorden. Resultater som er kommet frem til nå viser seg å være relevante for høyskolens utdanninger, for skoler, barnehager og sosialterapeutiske virksomheter.

Styringsparameter: Horisont 2020-kontrakter og andel utvekslingsstudenter

* Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (Forskningsrådet/NIFU): 0

* Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus + av totalt antall studenter (DBH): 0

Steinerhøyskolen har ingen Horisont 2020-kontrakter. Det er heller ikke utvekslingsstudenter på noen av våre studieprogrammer, men 6 lærerstudenter har hatt 4 - 5 ukers praksis i utlandet. Studentene har hatt praksis i Canada, Sør Afrika, Danmark og Sverige i 2017.

Steinerhøyskolens masterprogram er internasjonalt, og dette sørger for at det er god utveksling mellom norske og internasjonale masterstudenter.

Sektormål 3: God tilgang til utdanning**Styringsparameter: Kandidattall**

Departementets måltall for Steinerhøyskolen 2017:

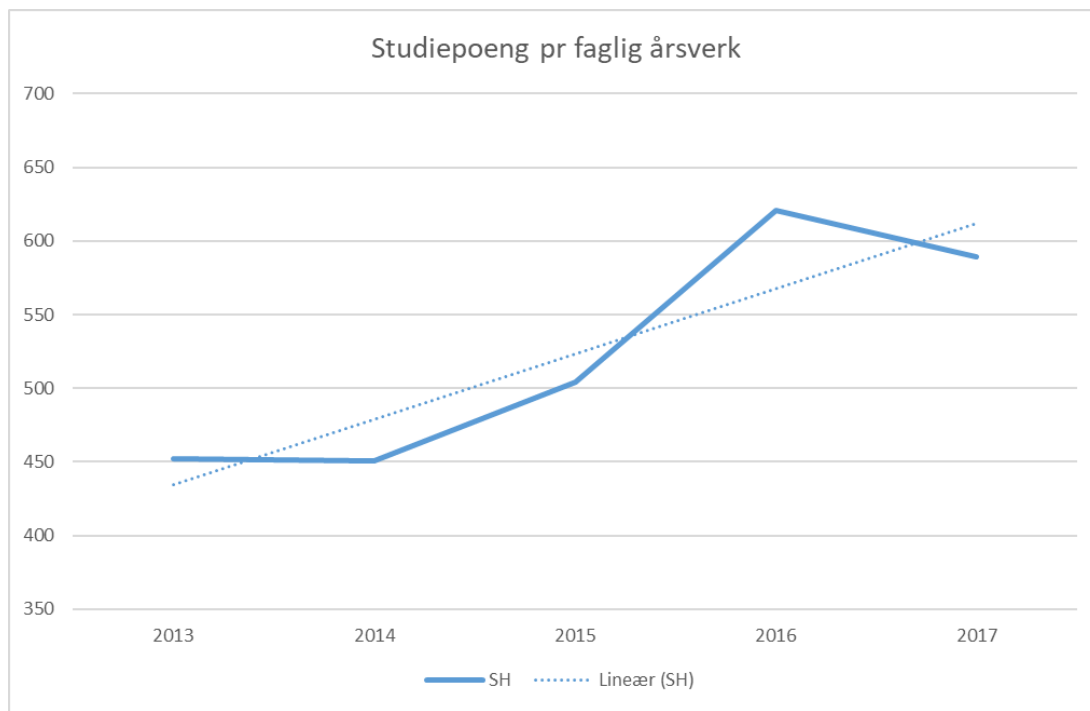
- Barnehagelærerutdannig: 20
- Lærerutdanning: 40

Vi kommer heller ikke i 2017 i nærheten av måltallene. Årsakene til dette er omtalt flere andre steder i årsrapporten og kan kort sammenfattes som Steinerhøyskolens hovedutfordring. Steinerhøyskolen søker statsstøtte for et årlig opptak på 30 studenter til steinerpedagogisk lærerutdanning med bachelorgrad. På bakgrunn av dette synes måltallet på 40 kandidater for høyt.

Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Styringsparameter: Studiepoeng pr faglig årsverk

2013	2014	2015	2016	2017
452	451	504	621	589

Til tross for en liten nedgang i 2017 er den langsiktige tendensen svært god.

Kvantitativ styringsparameter: Andel kvinner i dosent- og professorstillinger

Steinerhøgskolen har i 2017 hatt to tilsatte professorer i til sammen 0,3 stilling, begge er menn.

Resultater og måloppnåelse for midler tildelt over kap. 281 post 70⁴

Steinerhøgskolen har ikke mottatt midler over kapittel 281 post 70 i 2017.

Resultater og måloppnåelse for øvrige midler tildelt i supplerende tildelingsbrev i 2017³

I supplerende tildelingsbrev datert 28.04.17 ble Steinerhøyskolen tilkjent en bevilgning på 350.000 kr. Bevilgningen skulle dekke merkostnader knyttet til samarbeid med OsloMet om utvikling av en fellesgrad i grunnskolelærerutdanning på masternivå med steinerpedagogikk.

Prosjektet har vært svært vellykket og akkrediteringssøknad ble sendt 27.02.18. Kr. 200.000 er utbetalt til OsloMet til dekning av deres andel av prosjektarbeidet. Resten av bevilgningen har gått til dekning av Steinerhøyskolens prosjektkostnader.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Etter en uventet økonomisk krise i 2015 ble rutiner for styring og kontroll innskjerpet kraftig, blant annet ved å implementere nytt regnskapssystem og etablering av nye rutiner for behandling og attestering av bilag. Inngående fakturaer betales alltid på forfall. Innskjerping av purre- og innkassorutiner har medført minimale tap på krav.

Regnskapet er alltid ajourført og avsluttes hver annen måned. Ved regnskapsavslutning sammenlignes det mot detaljert budsjett, og eventuelle avvik blir fulgt opp.

Oppdatert prognose for året utarbeides ved hver regnskapsavslutning.

Økonomisk oppfølging er tema på alle styremøter, på kollegiemøter, og på møtene i ledergruppen.

Som en konsekvens av tidligere økonomiske utfordringer, ble en omfattende rapporteringspakke levert til Kunnskapsdepartementet hver annen måned i 2017. Denne ordningen er nå avviklet.

Effektivisering

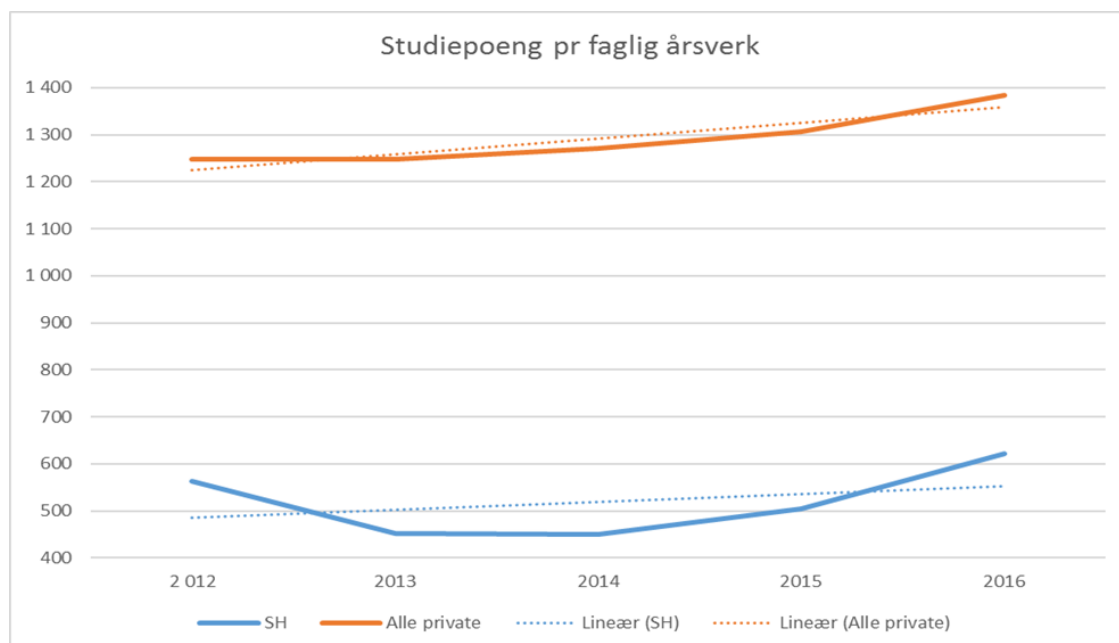
Steinerhøyskolen arbeider bevisst med effektivisering. Det har vært en helt nødvendig del av arbeidet for å komme ut av den økonomiske krisen. For å kunne gjøre en fullstendig sammenligning med resten av sektoren er måltallene nedenfor fra 2016.

Studenter pr faglige årsverk: 17,79. Dette er akkurat på snittet blant de ti minste private høyskolene. Det er halvparten av snittet blant alle private høyskoler, men likevel bedre enn enkelte av de langt større institusjonene.

Studiepoeng pr faglig årsverk: 621. Heller ikke her når vi opp mot snittet blant alle de private høyskolene, men det er bare de store som har vesentlig bedre tall.

³ Dette gjelder ikke midler over kap.281 post 70.

⁶ Opplegg omfatter systemer, rutiner og prosesser knyttet til bl.a. mål og resultatstyring, risikostyring og internkontroll, budsjett- og regnskap, prosjekt- og porteføljestyling, investeringsoppfølging og evaluering.

Administrasjonens effektivitet: Antall faglige årsverk per adm. årsverk: 3,2. Dette er langt bedre enn snittet blant alle de private høyskolene, som er 1,5. Kun fire institusjoner hadde et bedre forholdstall.

Sikkerhet og beredskap

Dette er utførlig omtalt i kapittel I, styrets årsberetning.

Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

Dette er utførlig omtalt i kapittel I, styrets årsberetning.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Institusjonens samfunnsoppdrag og egenart

Steinerhøyskolen er den eneste høyskolen i Norden som tilbyr profesjonsutdanning og studier for steinerpedagoger og medarbeidere for skole, barnehager og sosialterapeutiske virksomheter på bachelor- og mastergradsnivå. Det steinerpedagogiske miljøet i Norge er lite, men behovene er like mangfoldige som i annen pedagogisk virksomhet. Det betyr at Steinerhøyskolen må kunne tilby både en viss bredde og fleksibilitet i studiene, og samtidig bevisst og aktivt rekruttere studenter fra hele Norden til profesjonsutdanningene og tilbud innenfor etter- og videreutdanning.

Utfordringer og framtidsutsikter

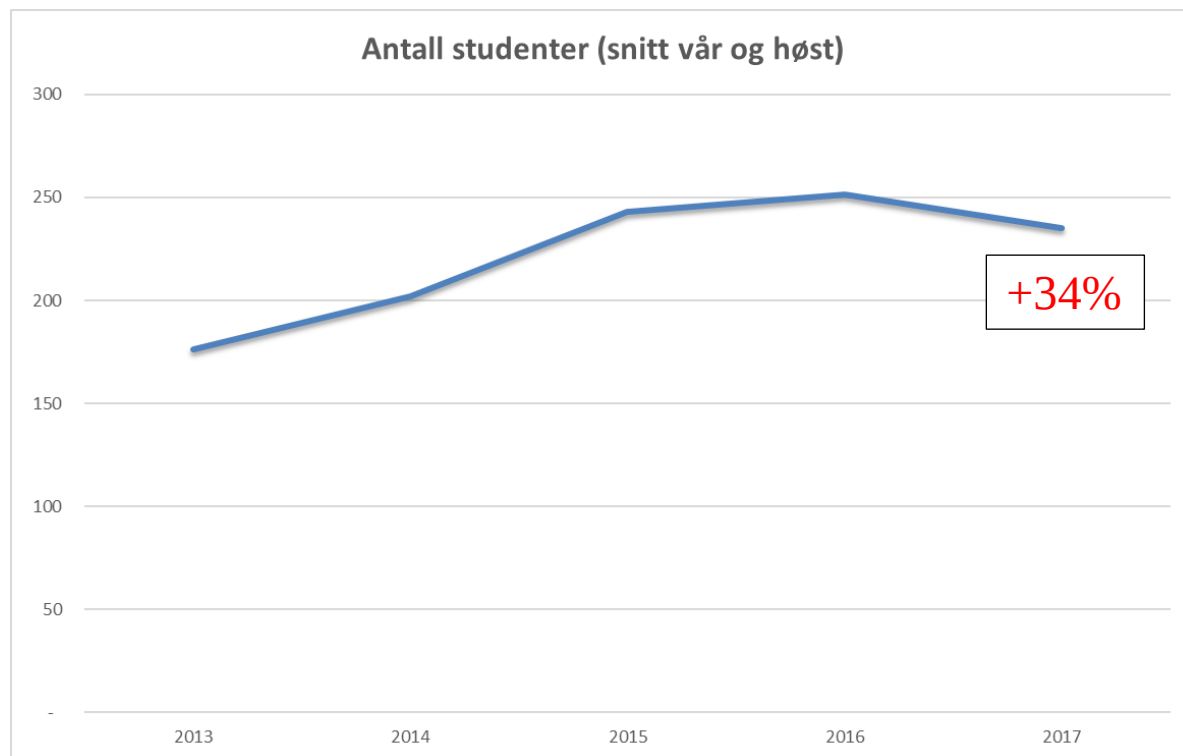
Steinerhøyskolens hovedutfordringer beskrives flere steder i dette dokumentet.

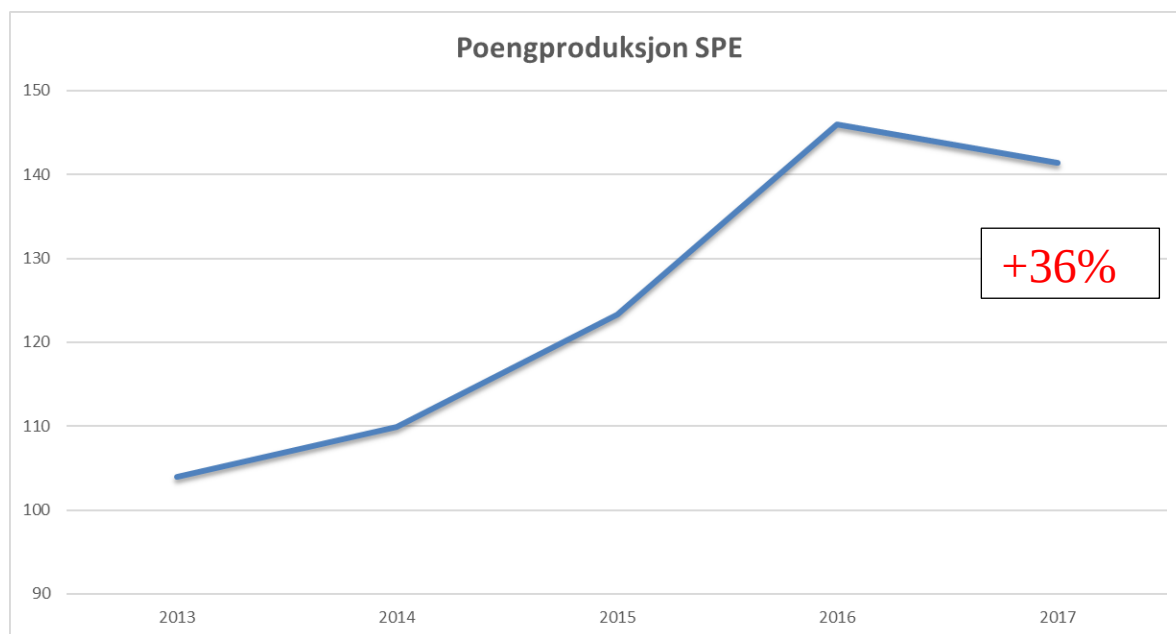
Det steinerpedagogiske miljøet i Norge teller 30 skoler, 45 barnehager og 15 sosialterapeutiske institusjoner. Steinerhøyskolen skal dekke bredden av behov for grunn-, etter- og videreutdanning for alle disse aktørene. Per i dag er det mange tilbud og for få studenter på hvert av dem til å kunne drive kostnadseffektivt. På den annen side opprettholder høyskolen et fagmiljø og en bredde av tilbud som på sikt kan utdanne flere fremtidige pedagoger og sosialpedagoger enn i dag.

Situasjonsoversikt for Steinerhøyskolen:

- alle norske steinerpedagogiske institusjoner har behov for kvalifisert arbeidskraft
- Steinerhøyskolen har større kapasitet enn antall kvalifiserte søkere som tar imot tilbudt studieplass (tilstrømmingsproblem)
- studietilbudene ved Steinerhøyskolen har store utfordringer med ett eller flere av de kvantitative styringsparameterne knyttet til:
 - *antall søkere per studieplass*
 - *kandidater per program på bachelor- og masternivå*
 - *gjennomstrømming på normert tid*

Lav tilstrømming er i dag Steinerhøyskolens største trussel og en av hovedgrunnene til høyskolens andre utfordringer. Det er et tett samarbeid med praksisfelt og oppdragsgivere for å øke rekrutteringen til høyskolens studietilbud. Det har medført en betydelig økning i både studenttall og poengproduksjon de siste årene, men vi så en stagnasjon i 2017.

Framtidsutsiktene for Steinerhøyskolen kan være gode hvis høyskolen blir mer synlig, godt og tydelig profilert og spredd på viktige arenaer; gjennom aktiviteter og handlinger, i samfunnsdebattene, i nettverk og på andre måter. Dette vil gjøre Steinerhøyskolens studietilbud, idégrunnlag og verdier kjent for mange flere mennesker og kan på den måten være med på å øke tilstrømningen til studiene. I tillegg er det avgjørende at Steinerhøyskolens kandidater sikres gode overgangsmuligheter til annen høyere utdanning og kan oppnå tilsettingskompetanse i offentlige skoler og barnehager. Dette vil gjøre profesjonsstudiene mer attraktive og bidra til at Steinerhøyskolens utdanninger blir et tryggere valg for unge mennesker. Det er derfor svært gledelig at det er sendt akkrediteringssøknad for en fellesgrad med OsloMet, en grunnskolelærerutdanning med steinerpedagogikk, 1. – 7. klasse som vil gi tilsettings- og undervisningskompetanse i både steinerskoler og offentlige skoler. Målet er å komme i gang med fellesgraden høsten 2019. Lærerstudenter som startet opp i 2017 har også fått mulighet til å søke faglige fordypninger i norsk eller matematikk ved OsloMet i sitt tredje studieår. Samtidig er spørsmålet om å gi kandidater med steinerpedagogisk barnehagelærerutdanning likeverdig kompetanse som barnehagelærere utdannet ved offentlige barnehagelærerutdanninger tatt opp med Kunnskapsdepartementet, men foreløpig er det ikke kommet svar på henvendelsene.

Økt tilstrømning vil også påvirke gjennomstrømningen i studiene positivt og kan skape større faglig fokus og trykk i studentgruppene. Det vil gi økt økonomisk handlingsrom fordi studieavgifter og statsstøtte vil øke, og dette vil gjøre det mulig å nå resultater og mål tidligere.

De største fremtidige utfordringene ligger først og fremst på tre områder:

- rekruttere nok studenter til å sikre videre drift på kort sikt og dekke Steinerskolenes, -barnehagenes og de sosialterapeutiske virksomhetenes behov i fremtiden
- svare på myndighetenes krav til og ambisjoner for universiteter og høyskoler og ivareta Steinerhøyskolens formål og eksistensberettigelse
- øke ekstern finansiering

Risikovurdering og tiltak

Risikoen for ikke å oppnå målene er selvsagt til stede, men i Steinerhøyskolens detaljerte planer for 2018 er det lagt vekt på å fokusere på et oversiktlig antall tydelige mål.

Ved å gjøre små endringer og tenke langsiktig er det mulig å nå mål om solide fagmiljøer selv om det tar lang tid. Det tidligere omtalte samarbeidet med OsloMet vil også bidra til faglig utveksling og vil gi studenter og ansatte et større og rikere fagmiljø. Steinerhøgskolens økonomi er på fote igjen etter flere utfordrende år. Det er fortsatt ikke mye å gå på, men det er ingen risiko for en ny økonomisk krise i 2018.

Steinerhøgskolens prioriterte plan for 2018

Steinerhøgskolens satsningsområder og tiltak er basert på analyser, vurderinger av erfaringer fra kvalitetssikringssystemet og konkretiseringer av mål fra strategisk langtidsplan 2016 - 2020 i en årlig prioritert plan. Nedenfor følger en sammenfatning av satsningsområdene for 2018.

Steinerhøgskolens prioriterte plan er en viktig del av høgskolens systematiske arbeid for å sikre og videreutvikle kvalitet. Den presenterer de årlige satsningsområdene som er valgt ut på bakgrunn av analyser og vurderinger av erfaringer og resultater fra kvalitetsplanen (studentevalueringer og foreslåtte tiltak fra LMU, eksamensrapporter med mer).

Prioritert plan 2018 forholder seg til sektormålene som gjelder for private høgskoler som mottar statstilskudd fra Kunnskapsdepartementet.

Dokumentet er strukturert slik sektormål og nasjonale styringsparametere er beskrevet i «*Orientering om statsbudsjettet 2018 for universitet og høyskoler*», datert 19.12.2017.

Styringsparametere som ikke er aktuelle for Steinerhøgskolen er tatt med, men tydelig markert for oversiktens skyld.

Steinerhøgskolens egne mål, og som ikke inngår i KDs styringsparametere, er angitt med blå farge.

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

#	Mål 2018	Tiltak/Oppgaver
1.1	Øke tilstrømmingen til samtlige studietilbud, spesielt til grunnutdanningene – styrke rekrutterings- og markedsføringsarbeidet - bli mer synlig	- Styrket deltakelse i offentlig faglig utveksling og i samfunnsdebatten - Foredrag, kronikker, fagartikler og debattinnlegg - Øke aktiviteten på blogg, facebook, instagram - Utføre målrettet markedsføring, blant annet basert på bedre analyser - Følge opp akkrediteringssøknad for fellesgrad med OsloMet, femårig steinerpedagogisk lærerutdanning - Følge opp arbeidet med likeverdighet for Steinerpedagogisk barnehagelærerutdanning
1.2	Styrke relasjonene til norske og nordiske samarbeidspartnere	- Etablere felles prosjekter innenfor områder som praksis, utvikling av studieprogrammene, rekruttering og finansiering - Styrke samarbeidet med steinerskolene, blant annet gjennom deltakelse på læremøtene og i FAU-arbeidet - Opprettholde kontakten med de nordiske steinerpedagogiske utdanningsinstitusjonene - Styrke samarbeidet med og kompetansen til praksislærerne - Videreutvikle samarbeidet med Steinerskoleforbundet, Steinerbarnehageforbundet og Sosialterapeutisk Forbund

#	Mål 2018	Tiltak/Oppgaver
1.3	Gjennomføring av bachelor- og masterstudier KDs styringsparameter: ▪ Andel bachelorkandidater i et kull som gjennomfører på normert tid (DBH) ▪ Andel masterkandidater i et kull som gjennomfører på normert tid Målsetting: Steinerhøyskolen skal ha bedre gjennomføring enn landsgjennomsnittet.	▪ Fortsette god veiledning og samtaler med studentene ved studiestart, fokus på gjennomføring ▪ Fortsette god oppfølging av hver enkelt student gjennom studieåret for å opprettholde studentenes motivasjon og gjennomføringsevne ▪ Involvere studentrådet og høre deres synspunkter, kartlegge hva studentene tenker om dette ▪ Vurdere mulige incentiver
1.4	Videreutvikle struktur, innhold og organisering av lærerutdanningene, sosialpedagogikk, masterstudiet	▪ Evaluere økonomiseringen av studietilbudene, vurdere om det er mulig å gjøre mer: ▪ Redusere timeantall ▪ fjernundervisning
1.5	Studentenes studieinnsats og tilfredshet KDs styringsparameter: ▪ Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltids-studenter ▪ Skår på hvordan studentene oppfatter studie-kvaliteten i henhold til KDs styringsparameter (Studiebarometeret)	▪ Drøfte resultater og eventuelle tiltak med studentene og i kollegiet
1.6	Arbeide etter langsiktig plan for forskning og utviklingsarbeid og publisering	▪ Steinerhøyskolens tilsatte i førstestillinger skal årlig sende inn konferansebidrag og /eller en vitenskapelig publikasjon hvis ikke annet er avtalt ▪ Følge opp plan for kompetanseheving og oppgradering til førstestillingskompetanse, igangsette tiltak i forhold til finansieringsevne, se FoU-plan ▪ Videreføre forskningssamarbeidet i NORENSE ▪ Steinerhøyskolen skal ivareta og videreutvikle sin posisjon som det ledende fagmiljøet for forskning, utdanning og formidling av steinerpedagogikk i Norden ▪ Revisjon av steinerskolens læreplan for videregående skole. Oppdrag fra Steinerskoleforbundet.
1.7	Vitenskapelig publisering. KDs styringsparameter: • Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk	▪ Sørge for at alle faglige tilsatte registrerer sine arbeider i Cristin ▪ Følge opp og avsette tid til forskning og publisering ▪ Publisere profesjonsfaglige artikler på nettsidene våre ▪ Gjennomgå fagområdene for å finne tema for faglig formidling på litt lengre sikt, konkretisere prosjekter for hvert program ▪ Drive det fagfellevurderte tidsskriftet RoSE (Research on Steiner Education) sammen med Alanus Hochschule i Tyskland

#	Mål 2018	Tiltak/Oppgaver
1.8	Gjennomføring av pH. D.-utdanningen. KDs styringsparameter: ▪ Andel pH. D.-kandidater som gjennomfører innen seks år (DBH)	Styringsparameter er ikke aktuell for Steinerhøgskolen
1.9	EU-samarbeid: • Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk (Forskningsrådet/NIFU) • Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter (DBH) KDs styringsparameter (DBH)	Styringsparameter er ikke aktuell for Steinerhøgskolen i 2018

Sektormål 2: Forsking og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

#	Mål 2018	Tiltak/Oppgaver
2.1	Relevans i utdanning KDs styringsparameter: ▪ Andel masterkandidater sysselsett i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning	▪ Forespørre masterkandidatene om hva som var deres sysselsetting et halvt år etter fullført utdanning
2.2	Innovasjon KDs styringsparameter: ▪ Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglig årsverk (DBH)	▪ Øke omfanget av etterutdanning og foredragsvirksomhet (Ikke BOA etter KDs definisjon): ○ Steinerpedagogikk - generelt ○ Steinerpedagogikk – særskilte tema ift. undervisnings- eller klasseromssituasjoner (eks. mobbing) ○ Skoleadministrasjon og skoledrift ▪ Arrangere seminarer og konferanser: nasjonalt lærerstevne 2018, Oslokurset 2018 (Ikke BOA etter KDs definisjon) ▪ Prosjekter og utredningsarbeid: revisjon av læreplanene for steinerskolene (innenfor KDs definisjon)
2.3	Innovasjon fortsatt... KDs styringsparameter: ▪ Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglig årsverk	Styringsparameter er ikke aktuell for Steinerhøgskolen
2.4	MNT-fag KDs styringsparameter: ▪ Andel forskningsinnsats i MNT-fag (NIFU/FoU-statistikken)	Styringsparameter er ikke aktuell for Steinerhøgskolen

Sektormål 3: God tilgang til utdanning

#	Mål 2018	Tiltak/Oppgaver
3.1	Dimensjonering KDs styringsparameter: ▪ Kandidattall på helse- og lærerutdanningene, jfr. måltall	▪ (Ref. 1.1) Øke tilstrømmingen til samtlige studietilbud
3.2	Fleksibilitet og mobilitet	▪ Videreutvikle mulighetene til å ta enkeltemner fra utdanningene, regionalt/sentralt ▪ Utrede muligheter for mer nettbasert undervisning, ▪ Utrede muligheten for å gjøre videoopptak av forelesninger ved høyskolens utdanninger

Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

#	Mål 2018	Tiltak/Oppgaver
4.1	Effektivitet KDs styringsparameter: ▪ Antall studiepoeng per faglig årsverk	▪ Sørge for riktig bemanning og bruk av faglig tilsatte
4.2	Samarbeid med støttespillere i sektoren	▪ Skape et mer forpliktende samarbeid med det steinerpedagogiske miljøet ▪ Videreutvikle samarbeidet med OsloMet
4.3	Økonomi	▪ Etablere en tredje finansieringskilde i tillegg til studentbetaling og statsstøtte (se budsjett)
4.4	Ansatte og lønn	▪ Fokus på effektivitet, holde budsjettert bemanning ▪ Betydelig generelt lønnstillegg ▪ Innføre nytt lønnssystem og vurdere ytterligere tillegg innen budsjettramme
4.5	Likestilling KDs styringsparameter: ▪ Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	▪ Etterstrebe kjønnsmessig likestilling under ellers like vilkår

Budsjett for 2018

hele tusen	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Driftsinntekter		
Offentlige tilskudd	14 927	12 478
Salgsinntekter	8 368	8 219
Andre driftsinntekter	1 571	1 123
Sum driftsinntekter	24 866	21 820
Driftskostnader		
Varekostnad	2 009	1 943
Lønn og andre personalkostnader	17 062	14 091
Andre driftskostnader	5 047	5 020
Sum driftskostnader	24 118	21 054
Ordinært driftsresultat	748	766
Finansinntekter og kostnader	-20	-16
Resultat av finansposter	-20	-16
Resultat før skatt	728	750
Skattekostnad		-
Årsresultat	728	750

Budsjettet er preget av stabilitet og kontroll. Bortsett fra økningen i statstilskudd, som er bekreftet i tilskuddsbrevet, er det to vesentlige endringer i budsjettet:

1. Andre driftsinntekter øker som følge av økt ekstern finansiering (faste bidrag fra samarbeidspartnere)
2. Lønnskostnadene øker av to årsaker
 - Stort sykefravær i 2017 som ikke ble kompensert med vikarer gjør at lønnskostnadene var kunstig lave i 2017. Sykefrværet skyldes ikke forhold ved Steinerhøyskolen.
 - Som følge av bedret økonomi er det gitt et generelt tillegg på 10% til alle ansatte fra 01.01.18. I tillegg er det satt av midler til ytterligere lønnsøkninger. Dette er helt nødvendig, men ikke tilstrekkelig for å sikre markedslønn til alle ansatte.

VI. Årsregnskap

Nedentående oppstilling er hentet fra rapporteringen til DBH.
Dette representerer også det endelige regnskapet.

Virksomhetens navn: Steinerhøgskolen			
Org.nr: 971513470			
Resultatregnskap			
<i>Beløp i 1000 kroner</i>			
	Note	31.12.2017	31.12.2016
Driftsinntekter			
Offentlige tilskudd	1	12 478	11 546
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgsinntekter	1	8 219	8 549
Andre driftsinntekter	1	1 123	872
Sum driftsinntekter		21 820	20 967
Driftskostnader			
Varekostnad		1 943	2 076
Lønn og andre personalkostnader	2	14 091	14 566
Avskrivninger		208	225
Nedskrivninger		0	0
Andre driftskostnader	3	4 812	3 949
Sum driftskostnader		21 054	20 816
Driftsresultat		766	151
Finansinntekter og -kostnader			
Finansinntekter	4	11	8
Finanskostnader	4	27	27
Resultat av finansposter		-16	-19
Resultat før skattekostnad		750	132
Skattekostnad		0	0
Årsresultat		750	132
Disponeringer og overføringer av årsresultat			
Tilført annen egenkapital		750	132
Konsernbidrag		0	0
Andre disponeringer		0	0
Sum disponeringer		750	132

Virksomhetens navn: Steinerhøyskolen			
Balanse - eiendeler			
<i>Beløp i 1000 kroner</i>			
EIENDELER	Note	31.12.2017	31.12.2016
A. Anleggsmidler			
I. Immaterielle eiendeler			
Rettigheter, konsesjoner m.v.	7	0	0
Utsatt skattefordel	7	0	0
Goodwill	7	0	0
Sum immaterielle eiendeler		0	0
II. Varige driftsmidler			
Tomter	8	0	0
Bygninger og annen fast eiendom	8	0	0
Maskiner og anlegg	8	986	1 194
Kjøretøy	8	0	0
Anlegg under utførelse	8	0	0
Sum varige driftsmidler		986	1 194
III. Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap		0	0
Investeringer i annet foretak i samme konsern		0	0
Lån til foretak i samme konsern	6	0	0
Investeringer i tilknyttet selskap		0	0
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet		1 949	1 949
Investeringer i aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner og andre fordringer	6	0	0
Sum finansielle anleggsmidler		1 949	1 949
B. Omløpsmidler			
I. Varer			
Varebeholdninger		0	0
Sum varer		0	0
II. Fordringer			
Kundefordringer	9	368	441
Andre fordringer	6, 9	136	160
Krav på innbetaling av selskapskapital		0	0
Sum fordringer		504	601
III Investeringer			
Aksjer og andeler i foretak i samme konsern		0	0
Markedsbaserte aksjer og obligasjoner		0	0
Andre finansielle instrumenter		0	2
Sum investeringer		0	2
IV Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd		1 590	970
Kontanter og kontantekvivalenter		0	0
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		1 590	970
SUM EIENDELER		5 029	4 716

Virksomhetens navn: Steinerhøyskolen			
Balanse - gjeld og egenkapital			
Beløp i 1000 kroner			
EGENKAPITAL OG GJELD	Note	31.12.2017	31.12.2016
C. Egenkapital			
I. Innskutt egenkapital			
Selskapskapital		140	140
Overkursfond		0	0
Annen innskutt egenkapital		0	0
Sum innskutt egenkapital		140	140
II. Opptjent egenkapital			
Fond		0	0
Annen egenkapital		1 931	1 181
Sum opptjent egenkapital		1 931	1 181
Sum egenkapital		2 071	1 321
D. Gjeld			
I. Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser		0	0
Statstilskudd - investeringsformål		0	0
Andre investeringstilskudd		0	0
Utsatt skatt		0	0
Andre avsetninger for forpliktelser		0	0
Sum avsetning for forpliktelser		0	0
II. Annen langsiktig gjeld			
Konvertible lån		0	0
Obligasjonslån		0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	10	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	6, 10	0	0
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III. Kortsiktig gjeld			
Konvertible lån		0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	10	5	420
Leverandørgjeld		325	283
Betalbar skatt		0	0
Skyldig offentlige avgifter		968	903
Annen kortsiktig gjeld	6, 11	1 660	1 789
Sum kortsiktig gjeld		2 958	3 395
Sum gjeld		2 958	3 395
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		5 029	4 716

Virksomhetens navn: Steinerhøyskolen			
Kontantstrømoppstilling (indirekte modell)			
<i>Beløp i 1000 kroner</i>			
	Note	31.12.2017	31.12.2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skattekostnad		750	132
Periodens betalte skatt		0	0
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler		0	0
Ordinære avskrivninger		208	225
Nedskrivninger av anleggsmidler		0	0
Periodisert inntektsføring av tilskudd		0	0
Endring i varelager		0	0
Endring i kundefordringer		73	236
Endring i leverandørgjeld		42	-11
Endring i pensjonsforpliktelse		0	0
Endring i andre avsetninger		-38	-350
Endring i andre tidsavgrensningsposter		0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		1 035	232
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		0	0
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak		0	0
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak		0	0
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		0	0
Innbetalinger ved salg av andre investeringer		0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		0	0
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetalinger av statstilskudd, husbank- og andre tilskudd		0	0
Utbetalinger av statstilskudd, husbank- og andre tilskudd		0	0
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		0	0
Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld		0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig gjeld		0	0
Netto endring i kassekreditt		-415	-912
Innbetalinger av egenkapital		0	0
Tilbakebetalinger av egenkapital		0	0
Utbetalinger av utbytte		0	0
Innbetalinger av aksjonærbidrag		0	0
Innbetalinger av konsernbidrag		0	0
Utbetalinger av konsernbidrag		0	0
Andre innbetalinger ved finansieringsaktiviteter		0	0
Andre utbetalinger ved finansieringsaktiviteter		0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-415	-912
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter			
		0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		620	-680
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		970	1 650
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		1 590	970

Virksomhetens navn: Steinerhøgskolen			
Kontantstrømpoppstilling direkte modell)			
<i>Beløp i 1000 kroner</i>			
	Note	31.12.2017	31.12.2016
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter			
Innbetalinger			
innbetalinger av tilskudd fra fagdepartementet		12 478	11 546
innbetalinger av tilskudd fra andre departementet		0	0
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		8 965	9 412
innbetalinger avgifter, gebyrer og lisenser		0	0
innbetalinger av tilskudd og overføringer		0	0
innbetalinger av refusjoner		0	0
andre innbetalinger		450	245
Sum innbetalinger		21 893	21 203
Utbetalinger			
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		-14 052	-14 500
utbetalinger ved kjøp av varer og tjenester		-6 713	-6 036
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		0	0
utbetalinger til andre virksomheter		0	0
andre utbetalinger		-93	-435
Sum utbetalinger		-20 858	-20 971
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		1 035	232
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		0	0
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak		0	0
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak		0	0
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		0	0
Innbetalinger ved salg av andre investeringer		0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		0	0
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetalinger av statstilskudd, husbank- og andre tilskudd		0	0
Utbetalinger av statstilskudd, husbank- og andre tilskudd		0	0
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		0	0
Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld		0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig gjeld		0	0
Netto endring i kassekreditt		-415	-912
Innbetalinger av egenkapital		0	0
Tilbakebetalinger av egenkapital		0	0
Utbetalinger av utbytte		0	0
Innbetalinger av aksjonærbidrag		0	0
Innbetalinger av konsernbidrag		0	0
Utbetalinger av konsernbidrag		0	0
Andre innbetalinger ved finansieringsaktiviteter		0	0
Andre utbetalinger ved finansieringsaktiviteter		0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-415	-912
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter		0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		620	-680
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		970	1 650
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		1 590	970

Ledelseskommmentarer til foreløpig regnskap 2017

Steinerhøyskolen er en stiftelse med flere akkrediterte studieprogram.

Steinerhøyskolens formål:

Stiftelsens formål er å tilby lavere og høyere grads utdanning innen steinerpedagogikk, tilby etter- og videreutdanning, drive forskning og utviklingsarbeid, samt bidra til forskerutdanning innenfor fagområdet.

Stiftelsen baserer sin virksomhet på et antroposofisk idégrunnlag. Stiftelsen skal også formidle og informere om steinerpedagogikk i offentligheten.

Bekreftelse

Jeg bekrefter at regnskapet er avlagt i henhold til regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk, og presentert i samsvar med de oppstillingsplaner og særskilte krav til regnskapsopplysninger som Kunnskapsdepartementet har fastsatt, med opplysning om eventuelle avvik.

Regnskapet gir et dekkende og rettviseende bilde av høyskolens økonomiske stilling, med opplysning om eventuelle særlige forhold.

Regnskapet for 2017 er ferdig revidert.

Nøkkeltall

hele tusen	Budsjett 2018	Budsjett 2017	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
Offentlige tilskudd	14 927	11 953	12 478	11 546
Salgsinntekter	8 368	7 988	8 219	8 549
Andre driftsinntekter	1 571	601	1 123	872
Sum driftsinntekter	24 866	20 542	21 820	20 967
Driftskostnader				
Varekostnad	2 009	1 836	1 943	2 076
Lønn og andre personalkostnader	17 062	14 536	14 091	14 566
Andre driftskostnader	5 047	4 117	5 020	4 174
Sum driftskostnader	24 118	20 489	21 054	20 816
Ordinært driftsresultat	748	53	766	151
Finansinntekter og kostnader	-20	-40	-16	-19
Resultat av finansposter	-20	-40	-16	-19
Resultat før skatt	728	13	750	132
Skattekostnad			-	-
Årsresultat	728	13	750	132

Omtale av vesentlige endringer i resultat- og balanseposter i forhold til tidligere årsregnskap

- Statsstøtten øker litt mer enn ventet etter en ekstra bevilgning til utvikling av ny lærerutdanning (fellesgrad med Oslo Met) på kr. 350.000. En liten nedgang i salgsinntekter er ventet og kommer fra kursvirksomheten.
- Totalt sett er driftskostnadene stabile. Lønn går ned som følge av langtids sykefravær i første halvdel av året som ikke ble kompensert med faste vikarer. Andre driftskostnader ble bevisst økt etterhvert som vi så at økonomien tillot det. Dette gjelder bl.a. markedsføring og læringsplattform. Vi har også benyttet en del av den ekstra bevilgningen til å kompensere Oslo Met for arbeid med fellesgraden.
- På balansesiden utgjør de største endringene at vi ikke lenger bruker kassakreditt, økte bankinnskudd, og ikke minst en økning av egenkapitalen til drøye 40%.

Omtale av vesentlige avvik mellom resultatbudsjett og resultatregnskap for 2017

Vi har to store avvik: Andre driftsinntekter er over budsjett etter at vi har mottatt ekstern støtte på kr. 450.000. Som allerede kommentert tillot vi oss å øke utvalgte kostnader etterhvert som økonomien tillot det. Dette gjelder særlig markedsføring og ny læringsplattform.

Gjennomførte investeringer og planlagte investeringer

Vi har ikke gjennomført investeringer i 2017, og det er heller ikke planlagt investeringer av betydning for de kommende år. Det er heller ikke nødvendig for å sikre høyskolens drift.

Vurdering av høyskolens drift i regnskapsperioden

Vår økonomiske snuoperasjon er nå fullført. Dette tok et år mindre enn opprinnelig planlagt. Vi har fullstendig kontroll over høyskolens drift og økonomi. Økonomien er stabilisert på et akseptabelt nivå og vil ikke forandre seg vesentlig i 2018. Egenkapitalen er nå drøye 40%. 2020 ser litt svakere ut og på sikt må inntektene økes.

Trender og utvikling i inntekter og sentrale kostnader

Statsstøtten, som utgjør nesten 60% av inntektene, har vært stabil fra 2013 til 2016: 11,5 mill. +/- 0,5 mill. Dette var også budsjettet nivå for 2017, men en ekstra bevilgning økte statsstøtten til rekordnivå. Statsstøtten vil øke ytterligere i 2018 og er avgjørende for vår økonomi og utvikling de nærmeste år. Lønnskostnadene må økes de kommende år. Dette synes tydelig i budsjettet for 2018. Antall årsverk vil bli værende på dagens nivå, men lønnsnivået må opp etter flere års stillstand. Dette vil være en forutsetning for å sikre et generasjonsskifte på høyskolen. Andre driftskostnader ble som allerede kommentert økt i 2017, men ytterligere økning anses ikke som nødvendig.

Disponering av overskudd

Overskuddet på kr. 749.958 overføres til annen egenkapital.

Revisor

Høyskolens revisor er Tor-Henning Carlsen, RevisorCirkelen Tønsberg AS

Vennlig hilsen

STEINERHØYSKOLEN

Dagny Ringheim

Rektor